Jolsvai András

Csak a szokásos

Lelkes olvasóim (tegyük ezt majd egyes számba, szerkesztő úr, ha kérhetem) jól tudják, hogy élek-halok azokért az apró, helytörténeti múzeumokért, melyeket eldugott falvakban fedezhet fel az ember, s melyek a kötelezők (ásó, kapa, borona, rámás csizma, pruszlik) mellett mindig rejtenek valami különleges csemegét is a látogatóknak. Ezeknek a múzeumocskáknak az is a jellegzetessége, hogy jobbára helyi erők összefogásából jöttek létre, és fenntartásukat is a közösség vállalja. (Magyarországon meg főleg az, hogy vasárnap zárva vannak – pedig az érdeklődő turisták jobbára a szabadnapokon próbálnak beléjük jutni, esélytelenül.)

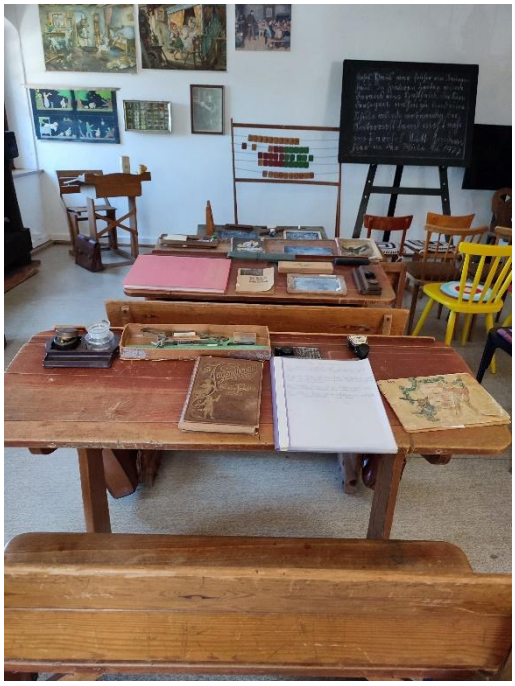
Ezúttal egy osztrák hegyi falu, Obermillstatt múzeumával fogom megismertetni önöket. Talán emlékeznek (tréfa!), néhány évvel ezelőtt jártunk már együtt Millstattban, ebben a karintiai ékszerdobozban (hogy az útikönyvek modorában fejezzük ki magunkat), ahol egy csodálatos kékvizű tó, egy ma is működő, de megtekinthető kolostor, és egy szigorú te-

jában nyílt meg három évtizede a helytörténeti múzeum, melyet nemrégiben – immár állami segítséggel – turisztikai múzeummá bővítettek. (És így mára Heimat – und Turismus-museum lett a hivatalos neve.)

Egyemeletes karcsú épület, valaha egy tanya központja volt, aztán iskola lett, s most,

kintetű szent szobra várja a látogatókat. (A kisváros neve onnan származik, hogy a fent mondott szent, név szerint annak idején egyezer pogány szobrot hajigált a tóba, olyan féktelen dühöt váltott ki belőle az a tény, hogy a kereszténység megjelenése előtt is éltek a Földön emberek. Úgyhogy mára csak az az egy szobor maradt a tóparton, amely őt ábrázolja, amint éppen behajigálja a többit a vízbe.)

Ezúttal a városka fölötti hegyet fogjuk megmászni (gépkocsival is kemény feladat), hogy meglátogassuk a kis falut, Obermillstattot: egykori elemi iskolá-

múzeumként mindkét korábbi funkcióját büszkén vállalja: a pincében különféle mezőgazdasági szerszámok adnak hírt a régi időkről (közöttük szinte észrevétlenül bújik meg a legértékesebb darab, az első elektromos mosógép), a földszinten egy teljes iskolai osztályterem köszönt ránk valahonnan a tizenkilencedik század végéről, padokkal, dobogóval, táblával, könyvekkel és tintatartókkal (régóta tudom, hogy az én gyermekkorom bizonyos értelemben közelebb volt a napóleoni háborúkhoz – jut eszembe, van itt egy láda azokból az időkből, tizenhat különböző zár van rajta – mint a mai

gyermekekéhez), az emeleten pedig a helyi idegenforgalom első évtizedeinek bájos emlékei. Fényképek a vasútépítésről, a strandéletről, a korzózásról, és megannyi tárgyi emlék ezekből az időkből: fakeretes teniszütő, házi orgona, fürdőruhák és két szoba teljes berendezése. Az egyik egy korabeli szálloda szobája (a falon IV. Károly és Zita fotója), a másik egy parasztporta tisztaszobája – nincs olyan nagy különbség közöttük, mint gondolnák.

A látogatás végén tegyenek egy sétát a faluban, nézzenek be a templomkertbe, gyönyörködjenek a kilátásban, szívják magukba a hegyi levegőt, és mélázzanak el a háborús emlékmű nevei olvastán, hogyan képes egy békés hegyi falucska újra és újra talpra állni azután, hogy munkaképes férfilakosságát szinte teljesen elvesztette.

Fotó: Tanyi Adrienne